

Ambitiøse biogasplaner i Ringkøbing-Skjern

Danmarks mest ambitiøse biogas-projekt er under opsejling i Ringkøbing-Skjern Kommune. Biogas skal erstatte naturgas og dække op imod 80 procent af fjernvarmebehovet.

BIOGAS

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

Biogas er et af de varmeste emner i den danske energisektor og et af de hyppigst nævnte bud på, hvad der kan være med til at omstille Danmark til at være et mere grønt energisamfund.

Flere projekter er på forskellige planlægningsstadier rundt om i landet, men i Ringkøbing-Skjern Kommune satser man nu på at sprænge alle hidtidige rammer for, hvor meget biogassen kan bidrage med.

Målet er, at biogas kommer til at dække 20 procent af kommunens samlede energiforbrug og omkring 80 procent af fjernvarmeforbruget hos kommunens 13 fjernvarmeværker. Det vil samtidig betyde, at biogassen vil fjerne den CO₂-belastende naturgas som brændsel i kommunen, og endelig vil det styrke den grønne profil for områdets landbrug betydeligt.

- Vi har sat overliggeren meget højt. Projektet er stort og ambitiøst på et niveau, der ikke er set før herhjemme. Samtidig er det en ny måde at tænke biogas på, fordi vi vil transportere gassen - ikke gyllen, fortæller direktør Jesper Skovhus Andersen, Ringkøbing Fjernvarmeværk. Som repræsentant for kommunens største varmeværk sidder han i den styregruppe, der arbejder med projektet.

Flyt gas - ikke gylle

Grundtanken i modellen er således at bygge omkring 50 små og ret simple gårdanlæg, der kan håndtere gyllen

Ringkøbing-Skjern er den kommune i Danmark, hvor landbruget har flest dyr. Nu kan kommunen også blive stedet, hvor det hidtil mest ambitiøse biogasprojekt bliver realiseret. Foto: Lemvig Biogas.

fra de nærmeste bedrifter, typisk mellem et og otte landbrug per anlæg.

Her kan gyllen sendes den korte afstand til de decentrale anlæg via rør under jorden. På den måde minimerer man den omfattende, forurenende og kostbare transport af gylle ind til ét stort centralt anlæg.

I stedet produceres biogassen decentralt, og derfor skal der investeres i et ledningsnet til at transportere den fra de mange gårdanlæg til effektive storforbrugere, nemlig fjernvarmeværkerne. Ledningsnettet bliver op til 130 kilometer plus stikledninger til de enkelte gårdanlæg samt et eller flere biogaslagre.

Det er dog stadig tanken at bygge 1-2 store centrale anlæg, der skal indgå

i den samlede model. Ud over den omfattende gasproduktion, sådanne anlæg kan levere, er det nødvendigt med et eller flere store og mere avancerede anlæg for at kunne håndtere de vanskelige biomassefraktioner, herunder fiberfraktionen fra de decentrale anlæg.

Fra de små anlæg vil der således ligge en tør fiberfraktion tilbage, når den våde afgassede gylle kan sendes tilbage på markerne. Dette tørstof kan i et større og mere avanceret biogas-anlæg udnyttes yderligere.

Det centrale anlæg kan derudover håndtere kommunalt naturaffald og husholdningsaffald, samtidig med at energiafgrøder som majs og græs kan medvirke til at sætte ekstra skub i

gasproduktionen. Endelig kan hele den overordnede styring og overvågning af de mange decentrale anlæg og distributionsnettet klares fra det centrale anlæg.

Kommunen har desuden planer om at udlægge et større areal til energipil. Denne ekstra biomasseressource kan blandt andet bidrage til at lave den nødvendige procesvarme til biogasproduktionen.

Rent organisatorisk sigter styregruppen mod, at det centrale biogasanlæg ejes og drives af landbruget via et nyt selskab. De decentrale anlæg ejes og drives af de involverede landbrug.

Distributionsnettet skal også ejes og drives af et selvstændigt selskab, og her er en mulig partner gasselskaberne. Fjernvarmeværkerne skal således blot købe gassen fra det nye distributionselskab.

På nuværende tidspunkt er det uafklaret, om det eksisterende natur-

gasnet kan og skal spille en rolle i projektet.

Landbruget som drivkraft

Ringkøbing-Skjern Kommune er landets geografisk største, og den rummer tilmed over 100.000 landbrugsdyr. Set i det lys er det ifølge Jesper Skovhus Andersen naturligt, hvis det bliver netop her, biogassen får sit helt store gennembrud i Danmark.

Hvis et så omfattende projekt skal have en chance for at blive realiseret, er det derfor afgørende med udbredt opbakning hos kommunens mange landbrug. Og den er ifølge Ringkøbing Fjernvarmes direktør til stede.

- Vi har holdt informationsmøder og opbakningen var afgjort til stede, faktisk er det landbruget, der har skubbet projektet i gang. Men landbruget kan også se utrolig mange fordele i at få en bedre behandling af deres gylle - ikke mindst i forhold til harmonikrav og miljøkrav, siger han. Jesper Skovhus Andersen kan des-

uden konstatere, at hovedparten af kommunens fjernvarmeværker også er interesserede. Enkelte værker bruger allerede biomasse i form af flis, så her er interessen knap så varm, men dog til stede, fordi biogassen trods alt stadig kan være et fornuftigt brændsel at kunne benytte.

- Fjernvarmens holdning er helt generelt positiv. Men det er slået fast, at vi er sat i verden for at sikre god, sikker og billig fjernvarme til vores forbrugere. Så vi skal sikre, at projektet rummer fordele for alle, og det ser det ud til at gøre. Og vi vil i hvert fald gerne være med til at guide processen på vej sammen med landbruget, kommunen og det lokale erhvervsliv.

Vanskelig finansiering

Det store biogasprojekt bliver i sagens natur en kostbar affære. På nuværende tidlige tidspunkt i processen ser regnestykket således ud:

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

- Transmissionsledning:
100-135 millioner kroner
- Decentrale anlæg:
400-500 millioner kroner
- Centralt anlæg:
175-200 millioner kroner:
- Samlet investering:
675-835 millioner kroner.

På trods af de store beløb kan projektet ifølge de foreløbige beregninger få en ganske overskuelig tilbagebetalingstid, og Ringkøbing Fjernvarme kalkulerer med at købe biogassen til en pris, der ikke overstiger 250 kroner per produceret megawatt varme.

Driftsøkonomien ser således ifølge de foreløbige beregninger ganske fornuftig ud. Vanskeligheden består i at skaffe finansieringen.

- Der er ingen tvivl om, at den største knast bliver, at landmændene skal finde finansiering til at opføre anlæggene. Det bliver svært i disse tider. Men der er håb forskellige steder. Regeringens "Grøn Vækst"-pakke giver kommunen mulighed for at stille garanti på op til 60 procent af låne-

rammen. Desuden vil der blive afsøgt forskellige muligheder for tilskud.

- Hvis vi derudover kan fremvise gode, stabile og sikre kontrakter med aftagersiden, altså fjernvarmeværkerne, kan det forhåbentlig tilsammen overbevise banker og andre investorer om, at der er tale om et godt og stabilt projekt, siger Jesper Skovhus Andersen.

Myndighedsbehandling

Han peger desuden på, at hele myndighedsbehandlingen også bliver omfattende. Alene det at få 50 anlæg godkendt og VVM-vurderet vil tage tid samtidig med, at kommunen også skal have indarbejdet projektet i sin overordnede varmeplanlægning.

Kommunen har dog store ambitioner på energi- og klimaområdet og kan derfor tænkes at gøre en ekstra indsats for at yde en så hurtig myndighedsbehandling som muligt.

Ifølge Jesper Skovhus Andersen er der desuden behov for at se på nye muligheder for at lave afregningsmodeller. Han kalder de nuværende muligheder "lidt stive i det".

- I øjeblikket bruger man hovedsagelig en substitutionspris eller en omkostningsbestemt pris, og det ser ud til, at en af parterne altid føler sig en smule snydt, hvis man vælger en af dem. I Dansk Fjernvarmes nye erfa-gruppe for biogas vil vi derfor diskutere andre mulige afregningsprincipper, og vi vil opfordre Dansk Fjernvarme til at arbejde med emnet sammen med de andre relevante organisationer, siger han.

Bevarer fokus på potentialet

Ifølge projektets tidsplan skal de første gårdanlæg bygges i 2011, og det satser Jesper Skovhus Andersen fortsat på kan lade sig gøre.

Udfordringerne er mange, men potentialet og fordelene tilsvarende store. Derfor mener han, at det i den nuværende fase handler om at bevare fokus på sidstnævnte.

- Det er klart, at der er mange udfordringer og barrierer, der skal overvindes, før vi er i mål. Men i styregruppen har vi besluttet os for, at vi ikke ser på detaljer nu. Så drukner vi og kan lige så godt stoppe. Vi skal holde fast i visionen, og jeg er meget begejstret, fastslår Jesper Skovhus Andersen og uddyber:

- Jeg ser næsten kun fordele. Vi er vant til at bruge naturgas, og kan vi få lokalt brændsel, der er næsten lige så godt til en lavere pris, og som ikke forurener, så er det helt oplagt. Når man samtidig ser på, hvor mange dyrehold, vi har i Danmark, er det ud fra en samfundsbetragtning naturligt at gøre noget for, at gyllen håndteres bedre.

- Samtidig er miljøfordelen i biogas større end eksempelvis vindkraft, det er der ikke mange, der tænker på, siger Jesper Skovhus Andersen.

Hermed henviser han til, at biogas typisk erstatter CO₂-belastende brændsler, samtidig med at det udslip af drivhusgasser, der normalt opstår, når landbruget håndterer gylle, fjernes.

fr@danskfjernvarme.dk

Grundtanken i projektet er at bygge en række mindre decentrale anlæg, der hver betjener de nærmeste gårde. Dermed kan man flytte biogassen i et rørsystem i stedet for at flytte gyllen rundt med lastbiler.